

Số: 01/2020/QĐST-DS

L, ngày 31 tháng 12 năm 2020

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN LỘC BÌNH, TỈNH LẠNG SƠN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Tuyết Mai

Thư ký phiên họp: Bà Vương Thị Choi

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn tham gia phiên họp: Bà Phương Thị Tiệp - Kiểm sát viên.

Ngày 31 tháng 12 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 01/2020/TLST- DS ngày 21 tháng 12 năm 2020 về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định người giám hộ theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 01/2020/QĐST-DS ngày 24 tháng 12 năm 2020, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Vi Văn T, sinh năm 1970; nơi cư trú: Thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn, có mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Ông Vi Văn Q, sinh năm 1978; nơi cư trú: Thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; vắng mặt;

2. Bà Hứa Thị T, sinh năm 1971; nơi cư trú: Thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; có mặt.

3. Bà Vi Thị H, sinh năm 1968; nơi cư trú: Thôn N, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; vắng mặt;

4. Bà Vi Thị Đ, sinh năm 1974; nơi cư trú: M, xã Đ, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; vắng mặt;

5. Bà Vi Thị V, sinh năm 1981; nơi cư trú: Thôn H, xã U, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; vắng mặt;

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và bản khai của người yêu cầu ông Vi Văn T trình bày: Bố mẹ ông là ông Vi Văn S và bà Vi Thị K (đều đã chết), sinh ra được 05 người con, gồm có Vi Thị H, Vi Văn T, Vi Thị Đ, Vi Văn Q và Vi Thị V. Ông Vi Văn Q từ nhỏ sinh ra bình thường, khỏe mạnh, hoạt bát, gia đình cho ăn học đến hết lớp 9. Tuy nhiên, đến năm 1999 thì mắc bệnh không làm chủ được hành vi, nói cười lảm nhảm, hỏi không biết thưa, những lúc lên cơn đập phá hết đồ đạc trong nhà, đốt hết chăn màn, quần áo...Không tự chủ trong sinh hoạt và vệ sinh cá nhân, không có khả năng lao động. Năm 2002 gia đình đã cho Vi Văn Q đi chữa trị ở Bệnh viện tâm thần trung ương Thường Tín Hà Nội 02 năm nhưng không thuyên giảm. Do hoàn cảnh kinh tế gia đình khó khăn không thể cho điều trị tại bệnh viện nên mang về nhà chăm sóc và điều trị ngoại trú theo đơn thuốc của bác sĩ tại nhà. Năm 2013 gia đình có đưa Vi Văn Q đi giám định sức khỏe tâm thần. Tại kết luận số 11/GĐYK-SK ngày 28/6/2013 Trung tâm giám định pháp y tỉnh Lạng Sơn kết luận: Vi Văn Q bị tâm thần phân liệt nặng, sa sút trí tuệ. Vi Văn Q không có vợ con, sống phụ thuộc hoàn toàn vào gia đình, hiện nay đang sống cùng gia đình ông Vi Văn T. Hàng tháng ông đến trạm y tế xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn nhận thuốc về cho ông Vi Văn Q uống hàng ngày theo hướng dẫn của bác sĩ nhưng bệnh ngày càng nặng hơn, trầm trọng hơn, không có khả năng phục hồi trí nhớ. Do vậy ông Vi Văn T yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ cho ông Vi Văn Q.

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan bà Hứa Thị T trình b(bổ sung thêm là chị dâu sống cùng nhà với Vi Văn Q): Cùng ý kiến với ông Vi Văn T về nhân thân, tình trạng của ông Vi Văn Q, nay ông Vi Văn T yêu cầu Tòa án tuyên bố Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ của ông Vi Văn Q bà nhất trí và không có ý kiến gì.

Những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan bà Vi Thị Đ, bà Vi Thị V, bà Vi Thị H vắng mặt tại phiên họp nhưng tại bản khai đều trình bày: Cùng ý kiến với ông Vi Văn T về nhân thân, tình trạng của ông Vi Văn Q, nay ông Vi Văn T yêu cầu Tòa án tuyên bố Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ của ông Vi Văn Q các ông bà này đều nhất trí và không có ý kiến gì, đề nghị giải quyết vắng mặt.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn phát biểu quan điểm: Về việc tuân theo pháp luật trong giải quyết việc dân sự của thẩm phán, thư ký và việc chấp hành pháp luật của các đương sự kể từ khi thụ lý cho đến tại phiên họp đã tuân thủ đúng trình tự thủ tục và đề nghị Tòa án áp dụng khoản 1 Điều 22, khoản 2 Điều 53, khoản 1 Điều 54 Bộ luật Dân sự năm 2015. Chấp nhận yêu cầu của ông Vi Văn T về việc tuyên bố ông Vi Văn Q, sinh năm 1978, trú tại thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ cho ông Vi Văn Q.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Ông Vi Văn T có đơn yêu cầu tuyên bố ông Vi Văn Q, sinh năm 1978, trú tại thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ cho ông Vi Văn Q là yêu cầu dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình theo quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a, khoản 2 Điều 35; điểm a, khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về yêu cầu tuyên bố ông Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự: Căn cứ tài liệu, chứng cứ, đơn yêu cầu đề ngày 15/12/2020, bản tự khai của ông Vi Văn T và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Vi Thị H, bà Vi Thị Đ, bà Vi Thị V, bà Hứa Thị T. Có căn cứ khẳng định: Ông Vi Văn Q là con ông Vi Văn S và bà Vi Thị K (đều đã chết). Ông Vi Văn S và bà Vi Thị K sinh được 05 người con, gồm có Vi Thị H, Vi Văn T và Vi Thị Đ, Vi Văn Q và Vi Thị V. Ông Vi Văn Q sinh ra bình thường, khỏe mạnh, hoạt bát. Đến năm 1999 thì mắc bệnh không làm chủ được hành vi, không tự chủ trong sinh hoạt và vệ sinh cá nhân, không có khả năng lao động. Năm 2002 được gia đình đi chữa trị ở Bệnh viện tâm thần trung ương Thường Tín Hà Nội 02 năm nhưng không thuyên giảm. Do hoàn cảnh kinh tế gia đình khó khăn không thể cho điều trị tại bệnh viện nên mang về nhà chăm sóc và điều trị ngoại trú theo đơn thuốc của bác sĩ tại nhà. Năm 2013 gia đình có đưa Vi Văn Q đi giám định sức khỏe tâm thần. Tại kết luận số 11/GĐYK-SK ngày 28/6/2013 Trung tâm giám định pháp y tỉnh Lạng Sơn kết luận: Vi Văn Q bị tâm thần phân liệt nặng, sa sút trí tuệ. Vi Văn Q không có vợ con, sống phụ thuộc hoàn toàn vào gia đình, hiện nay đang sống cùng gia đình ông Vi Văn T. Hàng tháng ông đến trạm y tế xã K nhận thuốc về cho ông Vi Văn Q uống hàng ngày theo hướng dẫn của bác sĩ nhưng bệnh ngày càng nặng hơn, trầm trọng hơn, không có khả năng phục hồi trí nhớ. Do vậy ông Vi Văn T đề nghị Tòa án tuyên bố ông Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời chỉ định ông là người giám hộ cho ông Vi Văn Q. Những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan cũng thống nhất với ý kiến của ông Vi Văn T về việc đề nghị tuyên bố ông Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự và thống nhất chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ cho ông Vi Văn Q.

[3] Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về mất năng lực hành vi dân sự: “1. *Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”.

[4] Tại khoản 1 Điều 54 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về Cử, chỉ định người giám hộ: “*Trường hợp có tranh chấp giữa những người giám hộ quy định tại Điều 52 và Điều 53 của Bộ luật này về người giám hộ hoặc tranh chấp về việc cử người giám hộ thì Tòa án chỉ định người giám hộ*”. Khoản 2 Điều 53

Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về Người giám hộ đương nhiên của người mất năng lực hành vi dân sự: “*Nếu người con cả không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con tiếp theo có đủ điều kiện làm người giám hộ*”. Ông Vi Văn Q có bố mẹ đẻ đều đã chết, chưa có vợ con, chị cả là bà Vi Thị H lấy chồng xa không sống cùng ông Vi Văn Q không thực hiện được việc giám hộ và các anh chị em ruột của ông Vi Văn Q đã có bản khai và có văn bản thỏa thuận đề nghị Tòa án chỉ định ông Vi Văn T là anh trai thứ hai, hiện nay đang thực tế chăm sóc ông Vi Văn Q là người giám hộ cho ông Vi Văn Q (có xác nhận của chính quyền địa phương) là phù hợp.

[5] Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 41/2020/SKTT ngày 23/12/2020 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đã kết luận như sau: “*Vi Văn Q, sinh năm 1978, ở thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn bị bệnh Tâm thần phân liệt –F20 (Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi). Hiện tại: Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự*”.

[6] Như vậy, căn cứ vào các chứng cứ, tài liệu đã thu thập được có trong hồ sơ cho thấy yêu cầu của ông Vi Văn T về việc tuyên bố ông Vi Văn Q mất năng lực hành vi dân sự và đề nghị Tòa án chỉ định ông Vi Văn T là người giám hộ cho ông Vi Văn Q là có cơ sở.

[7] Về chi phí giám định: Ông Vi Văn T tự nguyện chịu chi phí giám định và ông Vi Văn T đã nộp đủ chi phí giám định. Do vậy không xem xét.

[8] Về lệ phí: Ông Vi Văn T phải chịu tiền lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm theo quy định là 300.000 đồng để sung vào ngân sách nhà nước, được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) ông Vi Văn T đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí số AA/2015/0001452 ngày 17/12/2020 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện L, tỉnh Lạng Sơn. Ông Vi Văn T đã nộp đủ tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

[9] Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn tại phiên họp là phù hợp với các quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

[10] Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Vi Văn T, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự bà Hứa Thị T có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự bà Vi Thị Đ, bà Vi Thị V, bà Vi Thị H có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lạng Sơn có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27; điểm a, khoản 2 Điều 35, điểm a, khoản 2 Điều 39; khoản 1 Điều 149, khoản 3 Điều 367 và khoản 2 Điều 369, Điều 370, Điều

371, Điều 372 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 22, khoản 2 Điều 53, khoản 1 Điều 54 Bộ luật Dân sự năm 2015; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Vi Văn T.

Tuyên bố ông Vi Văn Q, sinh năm 1978; cư trú tại thôn B, xã K, huyện L, tỉnh Lạng Sơn mất năng lực hành vi dân sự.

Ông Vi Văn T là người giám hộ của ông Vi Văn Q và thực hiện quyền, nghĩa vụ theo quy định của pháp luật cho đến khi có sự thay đổi khác.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Vi Văn T phải chịu tiền lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm theo quy định là 300.000 đồng để sung vào ngân sách nhà nước, được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) ông Vi Văn T đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí số AA/2015/0001452 ngày 12/12/2020 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện L, tỉnh Lạng Sơn. Ông Vi Văn T đã nộp đủ tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Vi Văn T, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự bà Hứa Thị T có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự bà Vi Thị Đ, bà Vi Thị V, bà Vi Thị H có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lạng Sơn có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Dương sự;
- UBND xã K, L, Lạng Sơn;
- VKSND huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn;

.....
- Lưu: Hồ sơ việc DS.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Thị Tuyết Mai